

Krak zei de eend

Alle eenden kwaken. Althans, dat denken de meeste mensen. Zelfs voor de wilde eend, de eend die we brood voeren, klopt dat niet. Alleen het vrouwtje, die bruin is, kwaakt. En dat kan ze héél hard doen. Het mannetje, met de kleuren groen, zwart, bruin en grijs, niet. Die komt niet verder dan een veel zachter raspensend geluid.

Wilde eenden zie je in Leiderdorp overal waar water is. Maar kijk eens in Leiderdorp bij wat groter water, bij voorbeeld bij de plas tussen de

Santhorst en de Winkelhof. Daar zie je vaak eenden die veel lijken op wilde eenden maar net een beetje kleiner en slanker zijn en ook wat anders getint. Grote kans dat je dan de krakeend ziet.

Je ziet de krakeenden meestal in paartjes zwemmen. Binnen zo'n paartje zie je ook weer verschil in kleur. Eén van de twee is bruin, ongeveer zoals bij het vrouwtje wilde eend. Maar vrouw krakeend heeft een oranje rand langs de donkere snavel, terwijl vrouw wilde eend een geheel bruine snavel heeft. Man krakeend heeft een donkere snavel tegen man wilde eend een geelgroene.

Een groter verschil zit in de kleur van de mannenveren. Man krakeend heeft een zeer fijne donkere tekening op een verder grijsbruine ondergrond, het prachtkleed. In het najaar verdwijnt dat prachtkleed voor een korte periode en lijkt het verenkleed op dat van het vrouwtje. Mocht je 2 vrouwtjes krakeenden bij elkaar zien zwemmen, grote kans dat het toch een mannetje en vrouwtje zijn. Kijk dan of ze verschillend gekleurde snavels hebben.

Het grootste verschil tussen wilde eenden en krakeenden zit echter in de spiegel. Waarschijnlijk heb je nog nooit de spiegel van een eend gezien. Dan wordt het dus tijd!

De spiegel bij een vogel zit op de vleugel. Het zijn duidelijk andere veren dan op de rest van de vleugel. Ze zijn opvallend gekleurd. Bij een vliegende vogel zie je de spiegel goed en groot boven op de vleugel, in het midden, aan de achterkant. Bij een zwemmende eend is de spiegel minder zichtbaar (soms helemaal niet) en zit op de vleugel in de buurt van de staart. Bij alle soorten eenden hebben beide geslachten dezelfde kleur spiegel.

Bij de wilde eend is de spiegel donkerblauw met een witte rand, bij de krakeend geheel wit.

Er zijn meer krakeenden dan vroeger. Er broeden nu tot zo'n 20 keer meer krakeenden in Nederland dan 40 jaar geleden. In de trektijd komen er nog meer voor. Er zijn al plassen waar je meer krakeenden dan wilde eenden ziet. Ga maar eens kijken of dat ook op de plas tussen de Santhorst en Winkelhof zo is.

Het idee is dat onze plassen in die tijd voedselrijker en dus geschikter zijn geworden voor de krakeend.

Waarom heet de krakeend "krakeend"? Heel gewoon, de man roept zijn eigen naam, laat een droog "krek" (soms met wat gefluit) horen. De vrouw maakt een snaterend geluid, dat in de richting van kwaken gaat.

Tekst: Ton Gordijn

Foto: mannetje krakeend eet berijpt gras, gemaakt door Herman Berkhoudt